

Musí mať uchádzač pri verejnom obstarávaní súhlas s cezhraničnou prepravou odpadov už pri predkladaní ponuky?

Pri výbere účastníkov verejného obstarávania môžu verejní obstarávatelia určiť kvalitatívne kritériá výberu vyplývajúce z podmienok účasti stanovených v smernici o VO.

Súdny dvor Európskej únie sa vo svojom rozsudku vo veci Sanresa UAB proti Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos¹ (ďalej ako „Rozsudok“) zaoberal otázkou, či môže verejný obstarávateľ v zmysle Smernice o verejnom obstarávaní² (ďalej ako „Smernica o verejnom obstarávaní“) a Nariadenia o preprave odpadu³ (ďalej ako „Nariadenie o preprave odpadu“) žiadať predloženie súhlasu príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadu už v procese verejného obstarávania, prípadne, či jeho nepredloženie môže mať za následok odmietnutie ponuky uchádzača.

Okolnosti prípadu

V roku 2018 litovský verejný obstarávateľ uverejnil otvorené medzinárodné verejné obstarávanie na služby týkajúce sa nakladania s nebezpečným odpadom. Jednu z doručených ponúk predložila spoločnosť Sanresa, pričom vo svojej ponuke uviedla dvoch subdávateľov so sídlom v Dánsku a v Českej republike. Verejný obstarávateľ odmietol ponuku spoločnosti Sanresa najmä z dôvodu, že spoločnosť nemala povolenie na cezhraničnú prepravu odpadu podľa Nariadenia o preprave odpadu, a teda nepreukázala, že má právo vykonávať obstarávanú činnosť. Sanresa napadla odmietnutie ponuky na vnútroštátnych súdoch, pričom Najvyšší súd Litvy sa obrátil na Súdny dvor EÚ.

Kvalifikácia súhlasu príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadov

Primárnou otázkou, ktorou sa zaoberal Súdny dvor EÚ, bola kvalifikácia súhlasu príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou do jedného zo súborov podmienok, ktoré musí účastník spĺňať pri účasti na verejnom obstarávaní, a to s cieľom na základe tejto kvalifikácie vyhodnotiť povinnosť uchádzača mať uvedený súhlas.

Smernica o verejnom obstarávaní v článku 58 stanovuje podmienky účasti, ktoré sa môžu týkať:

- a) spôsobilosti vykonávať odbornú činnosť,
- b) ekonomického a finančného postavenia,
- c) technickej a odbornej spôsobilosti.

Tieto podmienky predstavujú kvalitatívne kritériá výberu, ktoré môžu verejní obstarávatelia stanoviť pri výbere účastníkov verejného obstarávania.

Spôsobilosť vykonávať odbornú činnosť zvyčajne predstavuje zápis do obchodného alebo profesijného registra, prípadne predloženie iného povolenia, ktoré umožňuje hospodárskemu subjektu poskytovanie služieb v danom členskom štáte.

Ekonomické a finančné postavenie má za cieľ preukázanie finančnej stability uchádzača, a to napríklad prostredníctvom vyjadrenia banky alebo prehľadu o celkovom obrate v oblasti predmetu zákazky za maximálne posledné tri hospodárske roky.

Technická a odborná spôsobilosť predstavuje preukázanie spôsobilosti plniť predmet zákazky prostredníctvom retrospektívneho hodnotenia predchádzajúcich zákaziek účastníka.

Súdny dvor EÚ vo svojom Rozsudku vyhodnotil, že súhlas príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadu nemožno kvalifikovať ani pod jednu z uvedených kategórií podmienok účasti. Zároveň však konštatoval, že súhlas príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadu je možné kvalifikovať ako podmienku plnenia zákazky v zmysle článku 70 Smernice o verejnom obstarávaní.

V súlade s uvedeným článkom sú verejní obstarávatelia oprávnení v ponuke stanoviť **ďalšie osobitné podmienky**, napríklad ekonomického, ekologického, sociálneho, inovatívneho charakteru, ktoré však musia byť priamo súvisiace a naviazané na predmet zákazky. Týmito podmienkami môže verejný obstarávateľ zabezpečiť plnenie povinnosti vyplývajúcich z iných, či už vnútroštátnych alebo komunitárnych predpisov, prípadne predchádzať určitému skomplikovaniu splnenia zákazky v budúcnosti.

Povinnosť získať súhlas príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadu, v zmysle podmienok ustanovených Smernicou o verejnom obstarávaní, tak môže byť uložená, keďže ide o povinnosť vyplývajúcu z environmentálnych predpisov Európskej únie a verejný obstarávateľ tým zabezpečuje jej plnenie, avšak len v prípade, ak priamo súvisí s pred-

metom verejného obstarávania, a len subjektom, uchádzačom, ktorí plánujú cezhraničnú prepravu odpadov ako súčasť splnenia zákazky.

Možnosť odmietnutia ponuky v prípade nepredloženia súhlasu

Ďalšou zásadnou otázkou vyvstávajúcou v tejto súvislosti je možnosť odmietnutia ponuky uchádzača, ktorý spolu s ponukou nepredložil aj súhlas príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou, respektíve nemá tento súhlas.

Uchádzač o verejné obstarávanie je pri predkladaní ponuky povinný preukázať splnenie podmienok účasti, teda kvalitatívnych kritérií. Preukázanie plnenia podmienok zákazky však nemusí byť preukázané hneď pri predkladaní ponuky, ale naopak môže byť preukázané až po samotnom zadaní zákazky tomuto konkrétnemu uchádzačovi.

Verejný obstarávateľ nie je oprávnený odmietnuť ponuku uchádzača, ktorý v momente predloženia svojej ponuky nepreukázal podmienku plnenia dotknutej zákazky, v tomto konkrétnom prípade, získaný súhlas príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou odpadu.

Uvedené je odôvodnené primárne tým, že už samotným splnením uložených kvalitatívnych kritérií existuje predpoklad, že uchádzač bude schopný splniť aj prípadnú ďalšiu požiadavku, akou je napríklad aj získanie súhlasu. Okrem toho získanie súhlasu je podmienené predchádzajúcim písomným oznámením príslušnému úradu, pričom oznamovateľ je povinný v zmysle Nariade-

nia o preprave odpadu oznámiť viacero skutočností, ako napríklad presné množstvo a zloženie odpadu, trasu prepravy, dopravný prostriedok, dopravcu a predložiť viaceré dokumenty.

Na splnenie povinností vyplývajúcich z Nariadenia o preprave odpadu, a aj na získanie súhlasu je nutné, aby oznamovateľ disponoval podrobnými informáciami o predmete zákazky, pričom tieto informácie nemusia byť v momente predkladania ponuky známe v miere potrebnej na získanie súhlasu. Požadovanie splnenia všetkých podmienok plnenia zákazky už v momente podania ponuky by mohlo byť považované za neprimerané a v rozpore so zásadou proporcionality a transparentnosti.

Záver

Súdny dvor EÚ vo svojom Rozsudku, v zmysle Smernice o verejnom obstarávaní, rozlišuje medzi podmienkami účasti a podmienkami plnenia zákazky. V tomto kontexte zároveň konštatuje, že súhlas s cezhraničnou prepravou odpadov kvalifikuje ako podmienku plnenia zákazky. Verejný obstarávateľ je oprávnený uložiť takúto podmienku v prípade uchádzača, ktorý plánuje vyvážať odpady do iného štátu, avšak zároveň nie je oprávnený odmietnuť ponuku uchádzača, ktorý nepredloží súhlas už v čase predloženia ponuky.

Okrem toho tiež platí, že všetky požiadavky, aj tie na splnenie podmienok plnenia zákazky, akou je aj predloženie súhlasu príslušného orgánu s cezhraničnou prepravou, by v zásade mali byť uvedené vo výzve na verejné obstarávanie alebo v súťažných podkladoch. V prípade, ak by takáto požiadavka uvedená v dokumentoch nebola, ale jasne vyplýva z právnej úpravy Únie, neuviedenie tejto požiadavky nemôže spôsobiť nesúlad verejného obstarávania s právnymi predpismi. Verejný obstarávateľ je preto oprávnený aj dodatočne požadovať splnenie tejto požiadavky.

Mgr. Paulína Šlauková, advokátska koncipientka
Mag. Annamária Tóthová, partnerka
Eversheds Sutherland,
advokátska kancelária, s.r.o.

- 1 Rozsudok Súdneho dvora EÚ vo veci C – 295/20, Sanresa UAB proti Aplinkos apsaugos departamentas prie Aplinkos ministerijos z 8. júla 2021
- 2 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/24/EÚ z 26. februára 2014 o verejnom obstarávaní
- 3 Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady č. 1013/2006 zo 14. júla 2006 o preprave odpadu

